

ים

ידיעון תכנית ימית לישראל, ספטמבר 2015

שלום לכולם !

אנו שמחים לשתף אתכם בעדכון נוסף על פעילות תכנית ימית לישראל ומעט מן המתרחש בארץ ובעולם בתחום התכנון הימי.

במהלך חודש אוגוסט פורסם דו"ח שלב ג' – פיתוח אמצעי מדיניות וגישות חלופיות לתכנון וניהול המרחב הימי. הדו"ח כולל שלושה חלקים מרכזיים:

1. פיתוח אמצעי המדיניות המפורטים – בחלק זה מפורטים האמצעים השלדיים שגובשו בדו"ח שלב ב' תוך התאמתם למרחב הימי הישראלי.
2. כלים למתכננים – בחלק זה מוצגות טבלאות המרכזות את השפעות השימושים השונים על הסביבה הימית, שעל בסיסן הוכנו שתי מטריצות: מטריצת תאימויות וקונפליקטים בין שימושים לבין עצמם, ומטריצת תאימויות וקונפליקטים בין השימושים ל בין ערכי טבע.
3. גישות חלופיות לתכנון וניהול המרחב הימי – הוצגו שלוש גישות חלופיות לניהול ותכנון המרחב הימי הישראלי, המאזנות באופן שונה בין מטרות התכנית.

בתאריך 23/8/2015 נערך מפגש יועצים בו נדונו מנגנוני המעקב, הניטור והבקרה ליישום מטרות התכנית בשנים הקרובות. במפגש הציג כל יועץ את האינדיקטורים והיעדים המוצעים בתחומו ולפי מטרותיה של התכנית.

בתאריך 8/9/2015 התקיים מפגש בעלי העניין השישי בו הוצגה ההתקדמות בתכנית מאז המפגש האחרון בחודש יוני. במפגש נידונו הצרכים העתידיים אשר יש להביא בחשבון בהצעה המרחבית שמגבש צוות התכנית. בין השאר נידונו צרכי שימור הסביבה, משק האנרגיה, הנמלים והמרינות, החקלאות הימית והביטחון. על רקע צרכים אלה, הוצגה גישה משולבת, המשלבת בין שלוש הגישות – מגינה, מגיבה ויחמת – אשר נידונו בשלב ג'. בין עקרונות המדיניות המרחבית המתגבשת שהוצגו, הוצגה התייחסות למרחב האופק (למרחק של כ-6.5 עד 7 ק"מ מחוף), הוצעו מרחבים ימיים מוגנים ברמות שונות, וכן התייחסות משולבת אחידה (בשלב זה) למרחב שמערבית לקצה מדרון היבשת. ניתן לראות את התכנית המתגבשת ולהגיב עליה [במערכת האסדה](#), אשר נמצאת באתר התכנית.

אנו הולכים ומתקרבים להשלמת התכנית הימית לישראל, אשר צפויה להתפרסם במהלך החודשים הקרובים.

בברכת שנה טובה,

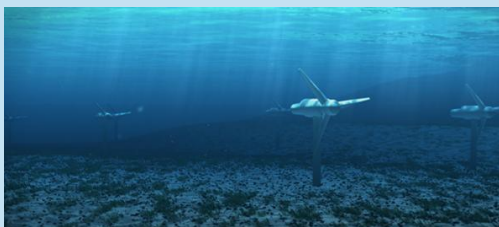
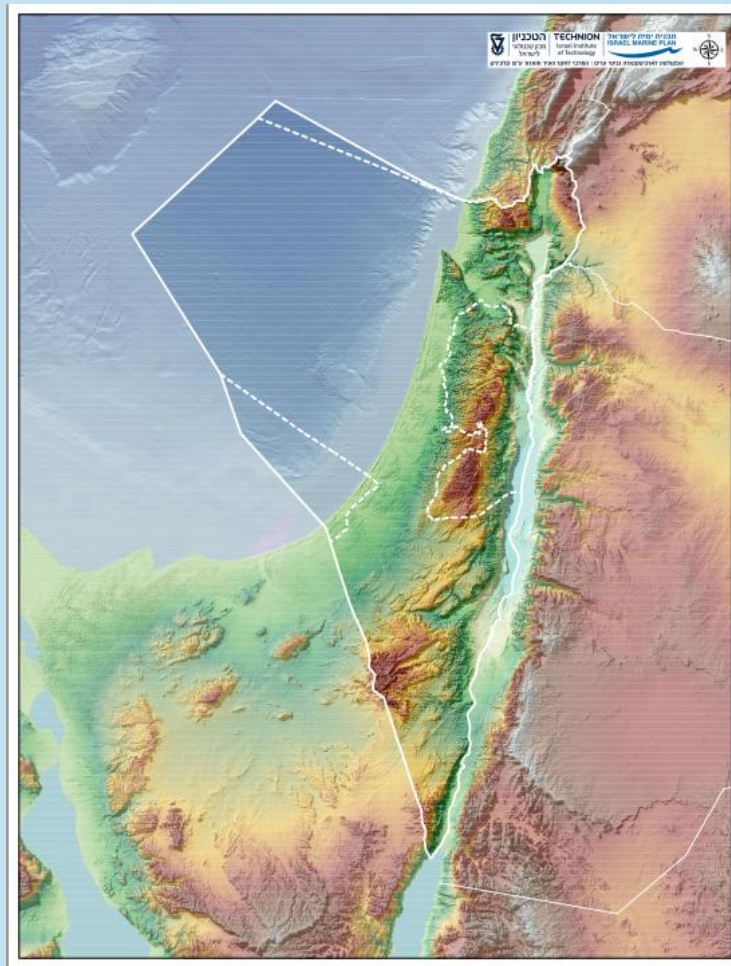
צוות תכנית ימית לישראל

המפה החדשה של ישראל

"...מבחינה יישובית, כלכלית ופוליטית יש לראות בים התיכון לא את גבולה אלא את המשכה של ארצנו. על חוף הים לא מסתיימת הארץ אלא יבשתה בלבד..." – דוד בן-גוריון, לקראת הים, 1932

המפה החדשה לישראל מתכתבת עם חזונו של בן גוריון ומדגישה את החיבור בין הים ליבשה. תכנית ימית לישראל שואפת לקדם את השימוש במפה החדשה של ישראל ככלי חינוכי להכרת המרחב הימי על תכונותיו וייחודיותו, וכהמשכה הטבעי של היבשה.

הסרטון הימי החדשי – הצגת הקונספט של הפקת אנרגיה באמצעות טורבינות הידרוקינטיות תת מימיות המונעות מכוח זרמי האוקיינוס. חברת eNgie בונה פרויקט פיילוט העושה שימוש בטכנולוגיה זו בצרפת.

אירועים קרובים בנושאי הים

לאחר החגים צפויים להתקיים מספר אירועים שיעסקו בנושא הים:

- ב-12/10-14/10 תתקיים באוניברסיטה העברית [הוועידה השנתית למדע וסביבה](#) של האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי הסביבה. במסגרת הוועידה, פרופ' שמאי אסיף יעמוד בראש מושב 'תכנון המרחב הימי – מבט לעתיד'.
- ב-3/11 יתקיים באוניברסיטת חיפה [כנס חיפה השלישי לחקר הים התיכון](#).
- ב-9/10-11/11 יתקיים באוניברסיטת חיפה [הכנס הראשון לניהול מדעי וכלכלי של משאבי ים וחוף](#).
- ב-16/11-19/11 יתקיים בניר עציון [סמינר בת שבע דה-רוטשילד למדע ומדיניות סביבתית](#), שיתמקד השנה בים התיכון.

תגלית הגז הגדולה במצרים

לאחר חודשים של המולה סביב המתווה המתגבש בין ממשלת ישראל לחברות הגז, נטרפו כל הקלפים כשלפני כשבועיים הכריזה ענקית האנרגיה האיטלקית ENI על תגלית הגז 'מהגדולות בעולם' שגילתה מול חופי מצרים. אם תקוות האיטלקים יתממשו והיקף המאגר יאושר, הדבר צפוי להשפיע הן על פיתוח מאגר לווינת, וכן על תמונת היחסים הגאו-פוליטיים באזור.

דו"ח מוסד שמואל נאמן בנושא חקלאות ימית בישראל

לאחרונה פורסם [דו"ח 'פיתוח בר-קיימא של חקלאות ימית בים התיכון של ישראל'](#) בידי מוסד שמואל נאמן למחקר מדינות לאומיות. לכתובת הדו"ח שותף מלבד גורמי האקדמיה גם משרד החקלאות שתחום החקלאות הימית נמצא תחת אחריותו. המסמך מציע מדיניות הכוללת יעדים, אסטרטגיה וכלים לתכנון ארוך טווח לפריסה מרחבית ופיתוח ממשקים של חקלאות ימית בים התיכון הישראלי; ומיפוי מפורט של שטחים רצויים למיקום חקלאות ימית בים התיכון הישראלי והאתרים הלוגיסטיים התומכים בחוף.

המוטיבציה לקביעת מדיניות בנושא זה תלויה במצבו הקיים של שוק הדגים בישראל בו רק רבע מן הדגים מגיע מייצור מקומי, ובסה"כ 2.5% מגידול דגים בכלובים בים התיכון, מחד. ומאידך, הפוטנציאל הרב הקיים בתחום הגדל בקצב שנתי עולמי של 5-10% ועשוי לספק מקומות תעסוקה רבים, לשפר את איכות המזון הנצרכת בארץ ובריאות הציבור, לצמצם שטחי גידול יבשתיים וטביעת רגל אקולוגית, להקטין את לחץ הדיג באזורנו ועוד תרומות רבות של ענף זה למשק ולסביבה במדינת ישראל.

בתחום המרחבי נמצא, בין היתר, שכדי לספק את צרכי השוק הישראלי בשנת היעד ידרשו בסה"כ 100 קמ"ר של חקלאות ימית. מיקומם של רוב השטחים מומלץ מול חיפה ואשדוד ומיעוטם מול חדרה. מיקומי השטחים בחפיפה לשימושים נוספים, ובפרט דייג מכמורתנים, מחדד את הצורך בתכנון והסדרה סטטוטוריים.